

Aika: Maanantai 24.5.2021, klo 14.02– 16.18
Paikka: Teams-kokous
Läsnä: Laura Varjokari, puheenjohtaja, Mirja Arajärvi, Timo Auranen, Pirjo-Liisa Kangasniemi, Ulla Lumijärvi, Veijo Lehto, Lena Lindberg, Teija Mikkilä, Seija Meripaasi (klo 14.32-15.31) Johanna Seppälä, ~~Marja Ruotsalainen~~, Jenni Räsänen, ~~Satu Luomajoki~~, Pia Nybom, Olli Salin, Lala Sjöblom, Pirkko Telaranta, Pirjo Tujula, Toivo Tupin ja Outi Paulig (sihteeri) sekä vammaisasiamies Tiina Lappalainen

Vieraileva asiantuntija

Petri Kokkonen

toimitusjohtaja, Yrjö ja Hanna-kodit (klo 14.05-14.45)

1.

Kokouksen avaus ja osallistujien toteaminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 14.02.

Pollin edustaja Marja Ruotsalainen ja varaedustaja olivat estyneet osallistumasta. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan edustaja Satu Luomajoki oli estynyt osallistumasta ja paikalla on toimialan varaedustaja Pia Nybom. Kaupunginkanslian edustajana oli osallisuus- ja neuvontayksikön päällikkö Johanna Seppälä.

2.

Asialistan hyväksyminen

Hyväksyttiin asialista siten muutettuna, että sote-toimialaa koskevat asiat käsitellään ennen klo 15.30, jolloin toimialan edustaja Seija Meripaasi joutuu poistumaan seuraavaan kokoukseen.

3.

Edellisen kokouksen muistio

Vanhusneuvoston kokousmuistio 21.4. oli jaettu neuvostolle 26.4.2021. Siihen ei ollut huomautettavaa.

4.

Vanhusneuvoston lausunto talousarvioaloitteesta, joka koskee taloudellista tukea älylaitteisiin ja nettiyhteyksiin

Lausuntoluonnos oli laadittu saatujen kommenttien pohjalta ja jaettu asialistan liitteenä. Siihen ei esitetty enää muutoksia, joten lausunto hyväksyttiin.

5.

Yhteistyö ikäihmisille tarkoitetun asumisen lisäämiseksi – Jätkäsaaren kiertotalouskortteli suunnittelussa

Kutsuttuna oli Yrjö ja Hanna –kotien toimitusjohtaja Petri Kokkonen. Diaesitys oli jaettu osallistujille etukäteen.

Yrjö ja Hanna –säätion perustivat v. 1996 useat valtakunnalliset ja paikalliset toimijat yhdessä. Yrjö ja Hanna –nimi viittaa nimenomaan yleishyödyllisyyteen (YH). Toiminnalla ei tavoitella voittoa. Asumisessa on tärkeää yhteisöllisyys, johon jokainen osallistuu halunsa mukaan. Asukaskoordinaattori edistää yhteistoimintaa ja antaa toiminnalle ”kasvot”.

Yrjö ja Hanna-kodeissa ajankohtaisia asioita ovat ekologisuus, puurakentaminen ja kiertotalous. Helsingissä uudishankkeita ollut vähän johtuen lähinnä tonttitilanteesta. Helsingin kaupungin seniorikeskusmalli on säätion näkökulmasta hyvä. Seniorikeskuksen ei säätion mielestä tarvitsisi olla välttämättä kaupungin vetämä, vaan myös säätio voisi nolla vetovastuussa.

Jätkäsaaren yhteisölliseen kiertotalouskortteliin on tulossa yli 100 asuntoa, asumisoikeus- ja vuokra-asumista. Kortteliin tulee myös kivijalkaliiketilaja ja vieressä on ns. sukupolvien kortteli. Kiertotalouskorttelin yhteistiloihin etsitään lisää toimijoita. Vanhusneuvosto voisi ehkä osaltaan edistää asiaa. Säätio haluaisi tehdä tällaisia kortteleita muuallekin Helsinkiin.

Esitystä pidettiin hyvänä ja mielenkiintoisena. Keskustelussa todettiin, että Yrjö ja Hanna-kotien tavoitteet vastaavat pitkälle niitä arvoja, joita vanhusneuvostokin on pitänyt tärkeänä. Lievästi muistisairaiden tulee voida liikkua kodin ulkopuolella. ”Välimuotoinen” ei ole tosiaankaan ole hyvä termi senioriasumisen yhteydessä. Esteettömyyttä tulisi pitää itsestään selvänä. Kun lähtökohdiana on asumistarve eikä palvelujen tarve, voi asuntoon muuttaa yhtä lailla yksin asuva kuin pariskuntakin. Silloin kun palveluasumista tarvitaan, asukas voi jäädä asumaan asuntoonsa, jos kaupunki tekee päätöksen palveluasumisen ostamisesta omaan asuntoon palvelusetelillä. Helsingissä sote-lautakunta on päättänyt, että kaupunki voi tehdä tällaisen yksilöllisen palvelutarvepäätöksen joissakin tapauksissa.

Kaupungin tulisi paremmin ottaa huomioon yhteisöllisyyden edistäminen myös vanhojen asuinkohteisen peruskorjauksissa, joita on meneillään. Kaupunkisuunnittelu- ja kaavoituspuolella tulisi miettiä asumista nimenomaan asukkaiden tarpeista lähtien.

Mitä vanhusneuvosto voisi tehdä yhteisöllisen asumismallin edistämiseksi? Todettiin, että neuvostolla voisi jokin pieni porukka, joka tapaisi säätion edustajien kanssa näiden ajatusten pohjalta. Yhdessä voitaisiin miettiä ehdotusta seuraavalle vanhusneuvostolle, jotta asia etenisi hyvin. Vanhusneuvoston edustajat voisivat myös jatkossa osallistua uusia kohteita suunnitteleviin asukastyöpajoihin. Näin saataisiin ikääntyneiden tarpeita esiin, koska uusissa kohteissa ei ole vielä asukkaita. Samalla voitaisiin pohtia, mikä olisi juuri Helsingin konsepti yhteisöllisessä senioriasumisessa. Asiaa saataisiin ehkä sitten saisi paremmin eteenpäin kaupungilla, kun olisi valmis konsepti, jossa olisi monta toimijaa mukana. Ehkä konseptia voitaisiin käyttää myös jonkin vanhan kohteen muokkaamisessa.

Asian eteneminen otetaan esille työvaliokunnassa. Esitettiin myös toive ekskursiosta myöhemmin.

6.

Koronarokotusten ja palvelujen avaamisen ajankohtaiskatsaus

Sote-toimialan edustaja Seija Meripaasi esitteli asiaa. Rokotukset etenevät hyvin ja eläkeikäisistä osa on saanut jo toisenkin rokotusannoksen. Rokotusvuorossa ovat nyt 45-49 –vuotiaat. Näissä nuoremmissa ikäryhmissä rokotuskattavuudessa onkin enemmän haasteita. – Todettiin, että jos rokotuspaikkoja saataisiin lisää, rokotuksen hakemisen kynnyks voisi madaltua. Tämä asia onkin kaupungilla mietinnässä.

Palvelujen, kuten palvelukeskusten, avaamisesta ei ole vielä päätöksiä, mutta mahdollisesti asia etenee keskiviikkona (26.5.). Viime vuonnahan toimintaa avattiin porrastetusti niin, että avattiin aluksi eniten tukea tarvitseville ja päivätoiminnan asiakkaille. Työvoimatilanne vaikuttaa myös siihen, miten palveluja päästään avaamaan.

7.

Apotin ja Maisan käyttöönoton eteneminen

Apotin käyttöönoton etenemisestä oli jaettu vanhusneuvostolle perustietoa viestissä 11.5. Maisa-sivuilla on perehdytys asiakkaiden käyttöliittymään. Sote-toimialan edustaja Seija Meripaasi kertoi, että Apotin käyttöönotot ovat menneet kaupungin näkökulmasta hyvin. Muutos on laaja ja kysymyksiä on noussut paljon, mutta niitä on saatu ratkottua hyvin. Asiakkailta tulleita kysymyksiä ja henkilökunnan kokemusta muutoksesta seurataan myös koko ajan. Opastuksen tarvetta varmasti on ja esim. palvelukeskuksiin voidaan jatkossa järjestää opastustilaisuuksia sitten, kun keskuksat saadaan avattua. Esitettiin kysymyksiä Maisan tekstiviestipalvelun sujuvuudesta, ajanvarauksen laajentamismahdollisuuksista sekä lääketietojen ja tutkimustulosten löytymisestä. Kysymyksiin saadaan vastaukset myöhemmin.

Kuultiin neuvoston jäseniltä erilaisia Maisan käyttökokemuksia. Järjestelmä on joidenkin mielestä ollut kätevä ja myös vanhempia tutkimustuloksia on löytynyt omista tiedoista. Joidenkin palautteiden mukaan toisen puolesta asiointi on Maisassa vaikeaa, mutta myös päinvastaisia tästä kokemuksia oli.

8.

Vanhusneuvoston lausunto talousarvioaloitteesta, joka koskee HSL:n kertalippuja senioreille

Lausuntoluonnos oli laadittu saatujen kommenttien pohjalta ja jaettu asialistan liitteenä. Siihen ei esitetty enää muutoksia, joten lausunto hyväksyttiin.

9.

Stadin ikäohjelman ja kaupungin Hyte-suunnitelman tilanne

Johanna Seppälä esitteli asiaa. Diaesitys oli jaettu neuvostolle ennen kokousta.

Jos valtakunnan sote-ratkaisu menee läpi, suuri muutos tulee olemaan se, että Hyte-suunnitelma tehdään yhdessä HUS:in kanssa. Se on iso muutos. Kaupungin Hyte-ohjelman puheenjohtajana on nyt toimialajohtaja Tommi Laitio.

Vanhusneuvosto esitti Stadin ikäohjelman valmistelusta ja sisällöstä aiemmissa vaiheissa paljon palautetta. Palaute on otettu huomioon ja seuraavassa vaiheessa kokemuksista otetaan oppia. Toimenpiteitä oli tällä kertaa paljon, eikä niiden seurantaan ollut valmista mallia. Jatkossa ehkä toimenpiteitä voisi olla vähemmän, mutta ne voisivat olla selkeämpiä ja tilastollisesti seurattavia. Vanhusneuvoston rooli tulee jatkossa olemaan selkeämpi. Järjestöyhteistyötä kehitetään.

10.

Palaute ja kehittämistoimet kuulemistilaisuuden ja Kerro Kantasi –kyselyn perusteella Vanhusneuvostolle oli jaettu yhteenveto, johon oli lisätty työvaliokunnan kokouksessaan 14.4. esittämät kommentit. Yhteenvedossa ei ollut sinänsä uusia asioita. Sitä hyödynnetään toimikauden arvioissa ja raportissa.

11.

Toimikauden raportti ja arviointi sekä ja ehdotukset tulevalle vanhusneuvostolle sekä toimintakertomus

Toimikauden raportti tehdään kaupunginhallitukselle, joka käsittelee sen uuden vanhusneuvoston asettamis päätöksen yhteydessä. Raportissa esitetään tärkeimmät seikat, joihin halutaan kiinnittää huomiota. Lopussa esitetään myös ehdotukset seuraavalle vanhusneuvostolle. Luonnos raportiksi oli jaettu vanhusneuvostolle tutustuttavaksi ja siitä oli pyydetty kommentteja.

Toimikaudesta 2017-2021 annetaan erillinen toimintakertomus, joka tulee em. raportin liitteeksi. Toimintakertomus on lähinnä kooste aiemmista, vuosittain tehdyistä toimintakertomuksista. Myös toimintakertomuksen luonnos oli jaettu vanhusneuvostolle tutustuttavaksi ja siitä oli pyydetty kommentteja.

Keskustelussa esitettiin useita lisäyksiä sekä raporttiin että toimintakertomukseen. Täydennystarpeita todettiin erityisesti osallistumisessa erilaisiin työryhmiin ja muuhun yhteistyöhön. Sihteeri toimittaa täydennetyt versiot neuvostolle tarkistettavaksi siten että saatteessa mainitaan, jos on vielä asioita, joihin on otettava kantaa.

12.

Toimikauden päätöstilaisuus elokuussa

Tarkoituksena on järjestää lounastapaaminen, jonka yhteydessä on tilaisuus keskusteluun ja puheenvuorojen käyttämiseen. Perusteena tilaisuuden järjestämiselle toimikauden loppumisen jälkeen on se, että kaikki kevätkauden kokoukset jouduttiin pitämään verkossa, eikä normaalia tapaamisen mahdollisuutta ole ollut. Työvaliokunta esitti ajankohdaksi 23.8. tai 25.8. Sovittiin ajankohdaksi 23.8. lounasaika eli n. klo 12.

Sihteeri selvittää sopivaa paikkaa ja järjestelyjä keskustan tuntumassa. Tarkemmat tiedot tapaamisesta tulevat 9.8. jälkeen. *[siht.lisäys 25.5.: tilaisuus siis järjestetään, mikäli kokoontumis- tai muut rajoitukset ole enää esteenä.]*

13.

Muut asiat

- Kaupunkiakatemian aamukahvit: Ikääntyvä kaupunki –verkkotilaisuus on 25.5. klo 9.00-10.30. Kutsu on jaettu vanhusneuvostolle.
- Kuultiin sähköpotkulaudan aiheuttamasta vaaratilanteesta. Pohdittiin, voitaisiinko asiasta laatia vielä kannanotto, koska sähköpotkulaudat aiheuttavat todella pelottavia tilanteita ja asiaan pitäisi puuttua. Todettiin, että se ei aikataulullisesti enää onnistu, vaikka asia onkin erittäin tärkeä.
- Puheenjohtaja kertoi kysyneensä kulttuurin ja vapaa-ajan lautakunnan kokouksessa toimialajohtajalta, oliko vanhus- ja vammaisneuvoston kannanotolla vaikutusta siihen, että uimahallit avattiin erityisuimakortin haltijoille. Saadun vastauksen mukaan samansuuntaisia esityksiä oli muitakin, joten yhden kannanoton merkitystä on vaikea arvioida.

14. Tiedotusasiat

- Eläkeläiset ry:n Helsingin aluejärjestö järjestää Oodissa 26.8. tilaisuuden Ikäystävällinen Helsinki. Tilaisuuteen ovat kaikki tervetulleita.

15. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja kiitti koko vanhusneuvostoa hyvästä ja aktiivisesta toiminnasta ja toivotti kaikille hyvää kesää. Osallistujat kiittivät neuvostoa omalta osaltaan ja toivottivat myös kaikille hyvää kesää.

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 16.18.

Puheenjohtaja

Sihteeri

Laura Varjokari

Outi Paulig